

۱- «الطَّالِبُ الْمَشَاغِبُ لَا يَسْتَمِعُ إِلَى الْمُدْرَسِ وَيَضُرُّ زَمَلَاءَهُ بِسَلْوَكِهِ وَ يَرْسُبُ فِي الْامْتِحَانِ!»:

- (۱) دانش آموز شلوغ کننده و اخلاکگر به سخن معلم گوش نمی دهد و با رفتارش به همکلاسی هایش زیان می رساند و در امتحان مردود می شود!
- (۲) دانش آموز شلوغ کننده و اخلاکگر به سخن معلم گوش نمی دهد و با رفتار بدش به همکلاسی هایش زیان می رساند و در امتحان مردود می شود!
- (۳) دانش آموز اخلاکگری که به سخن معلم گوش نمی دهد، با رفتارش به همکلاسی هایش زیان می رساند و در امتحان مردود می شود!
- (۴) دانش آموز شلوغ کننده و اخلاکگر به سخن معلم گوش نمی دهد و با رفتارش به همکلاسی ها زیان می رساند و در امتحان مردود می شود!

۲- «كُتِبَ الْمَعْلَمُ مَوْضُوعَ الدَّرْسِ فِي الْحِصَّةِ الْأُولَى عَلَى السَّبُورَةِ ثُمَّ التَّفَتَّ إِلَى الطَّلَابِ وَ بَدَأَ بِالدَّرْسِ!»:

- (۱) معلم در زنگ اول موضوع درس را بر روی تخته سیاه نوشت سپس به دانش آموزان رو کرد و درس را ادامه داد!
- (۲) معلم موضوع درس زنگ اول را بر روی تخته سیاه نوشت سپس به دانش آموزان رو کرد و درس را شروع کرد!
- (۳) در زنگ اول معلم موضوع درس را بر روی تخته سیاه نوشت سپس به دانش آموزان رو کرد و درس را شروع کرد!
- (۴) در زنگ اول معلم موضوع درس را بر روی تخته سیاه نوشت سپس به دانش آموزان اشاره کرد و درس را شروع کرد!

۳- «عَلَى الطَّالِبِ أَنْ لَا يَسْبِقَ الْمَعْلَمَ بِالْكَلَامِ وَ لَا يَعِصِي أَوْامِرَهُ وَ أَنْ يَجْتَنِبَ كُلَّ شَيْءٍ فِيهِ إِسَاءَةٌ لِلْأَدَبِ!»:

- (۱) دانش آموز باید در سخن گفتن از معلم پیشی نگیرد و از دستوراتش سرپیچی نکند و از چیزهایی که بی ادبی در آن باشد دوری کند!
- (۲) دانش آموز نباید در سخن گفتن از معلم پیشی بگیرد و از دستوراتش سرپیچی نکند و از هر چیزی که بی ادبی در آن باشد دوری کند!
- (۳) دانش آموز باید در سخن گفتن از معلم پیشی بگیرد و از دستوراتش سرپیچی کند و از هر چیزی که بی ادبی در آن باشد دوری کند!
- (۴) دانش آموز باید در سخن گفتن از معلم پیشی نگیرد و از دستوراتش سرپیچی نکند و از هر چیزی که بی ادبی در آن باشد دوری کند!

۴- «سَوْفَ يُؤَلَّفُ مَعْلَمُنَا كِتَابًا فِي مَجَالِ التَّرْبِيَةِ وَ سَوْفَ يَكْتَبُ فِيهِ الْأَدَابَ الَّتِي مَن يَلْتَزِمُ بِهَا يَنْجَحُ!»:

- (۱) معلم ما یک کتاب در زمینه پرورش خواهد نوشت و در آن آدابی را خواهد نوشت که هر کسی آن ها را لازم بداند موفق می شود!
- (۲) معلم ما کتابی در زمینه پرورش خواهد نوشت و در آن آدابی را خواهد نوشت که هر کسی به آن ها پایبند شود موفق می شود!
- (۳) معلم ما کتابی در زمینه پرورش خواهد نوشت و در آن آدابی را خواهد نوشت که افراد پایبند به آن ها موفق می شود!
- (۴) معلم ما کتابی در زمینه پرورش خواهد نوشت و در آن آدابی را خواهد نوشت که فقط هر کسی به آن ها پایبند شود موفق می شود!

۵- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) وَفَّ الْمَعْلَمُ التَّجْبِيلَ لِأَنَّهُ يَبِينِي وَ يُنْشِئُ أَنْفُسًا وَ عَقُولًا: احترام معلم را به جا بیاور زیرا او جانها و عقلهایی را می سازد و بنا می کند!
- (۲) وَافَقَ مَعْلَمٌ عِلْمَ الْأَحْيَاءِ أَنْ أَقْرَأَ إِِنْشَاءً حَوْلَ الْعِلْمِ أَمَامَ الطَّلَابِ: معلم زیست شناسی موافقت کرد که انشایی درباره علم برای دانش آموزان بخوانم!
- (۳) مَن يَتَّبِعْهُ لِأَخْطَائِهِ يَحَاوِلُ لِإِصْلَاحِهَا وَ لَنْ يَهْرَبَ مِنْهَا! هر کس از خطاهایش آگاه شود برای اصلاحشان تلاش می کند و از آن ها فرار نخواهد کرد!
- (۴) هَمَسَ تَلْمِيذٌ إِلَى صَدِيقِهِ فِي مَحْضَرِ الْمَعْلَمِ ثُمَّ نَدِمَ! دانش آموزی در حضور معلم با دوستش آهسته سخن گفت، سپس شرمند شد!

۶- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) مَن سَأَلَ مَعْلَمَهُ تَعَنُّتًا فَقَدْ فَعَلَ مَا فِيهِ إِسَاءَةٌ لِلْأَدَبِ: هر کسی برای مچ گیری از معلمش سوال بپرسد کاری بی ادبانه انجام داده است!
- (۲) كَادَ زَمِيلِي أَنْ يَنَامَ فِي الصَّفِّ عِنْدَمَا كُنْتُ أَقْرَأُ إِِنْشَائِي! هم کلاسی ام هنگامی که من انشایم را می خواندم در کلاس خوابش می برد!
- (۳) مَن آدَابَ الطَّلَابِ عَدَمَ الْإِلْتِفَاتِ إِلَى الْوَرَاءِ إِلَّا لِضَرُورَةٍ! از آداب دانش آموز روی برگردان به پشت مگر برای ضرورت است!
- (۴) إِذَا خَاطَبْتَكَ الْجَهْلَالُ قُلْ لَهُمْ سَلَامًا وَ إِنْ كُنْتُ أَمِيرًا! اگر نادانان تو را خطاب کنند سخنی آرام بگو اگر چه فرمانده باشی!

۷- «وَ مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ!» عَيْنِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

- (۱) چو نیکی کنی نیکی آید برت/ بدی را بدی باشد اندر خورت!
- (۲) تو نیکی می کن و در دجله انداز/ که ایزد در بیابانت دهد باز!
- (۳) إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنَتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَ إِنْ أَسَأْتُمْ قَلَّهَا!
- (۴) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ!

** اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ لِلنَّصِّ: (۲۸ - ۳۰)

«يُحِبُّ الشَّبَابَ أَنْ يَكْسِبُوا أَحْتِرَامَ الْأَخْرِيْنَ وَ يَرَاهُمْ النَّاسُ فِي أَحْسَنِ حَالٍ وَ يُحِبُّونَ النَّجَاحَ فِي جَمِيعِ مَرَاجِلِ حَيَاتِهِمْ وَ هَذَا أَمْرٌ جَمِيلٌ جَدًّا وَلَكِنْ يَحْتَاجُ إِلَى الْإِلْتِزَامِ بِالصَّبْرِ وَ الْحِلْمِ وَ الْمُحَاوَلَةِ وَ التَّعَلُّمِ وَ عَلَيْهِمْ أَنْ يَسْتَمِعُوا إِلَى كَلَامِ الْعُلَمَاءِ وَ يَعْمَلُوا بِهِ لِأَنَّ الْعَالِمَ كَمَنْ مَعَهُ شَمْعَةٌ تَضِيءُ لِلنَّاسِ، فَمَنْ يَلْتَزِمُ بِهَذِهِ الْأُمُورِ يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ وَ مَن يَحْتَجُّ عَنِ سِرِّ النَّجَاحِ وَجَدَ أَنَّ النَّاجِحِينَ صَادِقُونَ مَعَ أَنْفُسِهِمْ وَ مَعَ الْأَخْرِيْنَ وَ لَا يَهْرَبُونَ مِنْ مَشَاكِلِ الْحَيَاةِ وَ لَا يَنْسَحِبُونَ عِنْدَ التَّعَبِ بَلْ يَتَقَدَّمُونَ وَ يُحَاوِلُونَ أَكْثَرَ وَ يَزِيدُ نَشَاطَهُمْ وَ يَصْبِرُونَ وَ مَن صَبَرَ حَصَلَ عَلَى النَّجَاحِ فِي حَيَاتِهِ. وَ مَن كَثُرَ سَوْأَلُهُ فِي الصَّغَرِ وَ تَعَلَّمَ أَكْثَرَ زَادَ عِلْمُهُ وَ اسْتَطَاعَ الْإِجَابَةَ فِي كِبَرِهِ وَ مَن اجْتَنَبَ التَّعَلَّمَ قَلَّ وَدَّةٌ لِلْأُمُورِ لِأَنَّ النَّاسَ أَعْدَاءُ مَا جَهَلُوا.»

۸- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) الطَّلَابُ كَمَنْ مَعَهُ شَمْعَةٌ تَضِيءُ لِلنَّاسِ!
- (۲) مَن صَبَرَ كَسَبَ النَّجَاحَ فِي حَيَاتِهِ!
- (۳) النَّاجِحُونَ يَهْرَبُونَ مِنْ مَشَاكِلِ الْحَيَاةِ!
- (۴) الْإِنْسِحَابُ عِنْدَ التَّعَبِ مِنْ صِفَاتِ النَّاجِحِينَ!

۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ: النَّصُّ يَتَحَدَّثُ عَنْ .....

- (۱) سِرُّ النَّجَاحِ وَ صِفَاتِ النَّاجِحِينَ!
- (۲) كَثْرَةُ السُّؤَالِ فِي الصَّغَرِ وَ الْإِجَابَةُ فِي الْكِبَرِ!
- (۳) الْهَرُوبُ مِنْ مَشَاكِلِ الْحَيَاةِ وَ الْإِنْسِحَابُ عِنْدَ التَّعَبِ!
- (۴) الْإِسْتِمَاعُ إِلَى كَلَامِ الْعُلَمَاءِ وَ الْعَمَلُ بِهِ!

۱۰- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) مَن سَأَلَ فِي صَغَرِهِ أَجَابَ فِي كِبَرِهِ!
- (۲) مَن اجْتَنَبَ التَّعَلَّمَ لَا يُجِبُّ الْأُمُورَ كَثِيرًا!
- (۳) النَّاسُ يُوَدُّونَ مَا يَجْهَلُونَهُ وَ لَا يُجِبُّونَ مَا يَعْلَمُونَهُ!
- (۴) مَن أَحَبَّ النَّجَاحَ فِي حَيَاتِهِ عَلَيْهِ الْإِلْتِزَامُ بِالصَّبْرِ!

- (١) فعل مضارع - ثلاثي مجرد (حروفه الأصلية: و ص ل) - للغائب/ فعل و مع فاعله جواب الشرط
 (٢) فعل مضارع - ثلاثي مجرد (ماضيه: وصل) - للغائب - مجهول/ فعل و فاعله محذوف
 (٣) فعل مضارع - ثلاثي مجرد (حروفه الأصلية: و ص ل) - للغائب - معلوم/ فعل الشرط
 (٤) ثلاثي مجرد (حروفه الأصلية: و ص ل) - للغائب - معلوم/ فعل و مع فاعله جواب الشرط

١٢- «النجاح»:

- (١) مفرد مذكر - حروفه الأصلية: ن ج ح/ فاعل
 (٣) اسم - مصدر (حروفه الأصلية: ج ن ح)/ مفعول

** عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ السُّئَالِ التَّالِيَةِ

١٣- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلتَّوْضِيحَاتِ:

- (١) ارتكابُ الذَّنْبِ وَ تَرْكُ أَوْامِرِ اللَّهِ: الكبائر
 (٣) لَوْحٌ فِي الصَّفِّ يَكْتُبُ الْمَعْلَمُ عَلَيْهِ تَارَةً: السِّيُورَةُ

١٤- عَيْنَ مَا لَيْسَتْ فِيهِ كَلِمَتَانِ مُتَضَادَّتَانِ أَوْ مُتَرَادِفَتَانِ:

- (١) عَلَيْكَ الْجُلُوسُ إِنْ لَمْ يَسْمَحْ لَكَ الْمَعْلَمُ بِالْقِيَامِ!
 (٣) كَأَنَّ الْأَحْيَاءَ نِيَامٌ وَ الْمَوْتَى مُنْتَبِهُونَ!

١٥- عَيْنَ فِعْلِ الشَّرْطِ يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

- (١) مَنْ أَحَبَّ الْمَعْلَمَ لَمْ يَلْتَفِتْ إِلَى الْوَرَاءِ فِي مَحْضَرِهِ!
 (٣) مَا فَعَلْتَ مِنَ الْخَيْرَاتِ وَجَدْتَهَا ذَخِيرَةً لِأَخْرَجِكَ!

١٦- عَيْنَ مَا لَيْسَتْ فِيهِ أَدَاةُ الشَّرْطِ:

- (١) إِنْ تَنْصَرُوا لِلَّهِ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ!
 (٣) قَالَ الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع): إِذَا نَمَّ الْعَقْلُ نَقَصَ الْكَلَامُ!

١٧- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمَكَانِ:

- (١) هَذِهِ الْمَكَاتِبُ مُجَهَّزَةٌ لِقِرَاءَةِ الْكُتُبِ!
 (٣) الْبُسْتَانُ مَكَانٌ يَغْرَسُ فِيهِ الْمُرَارِغُ الْأَشْجَارُ!

١٨- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- (١) تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً!
 (٣) جَالِسُ الْأَفْضَالِ وَ اجْتَنِبِ الْأَرَاذِلَ!

١٩- عَيْنَ «مَنْ» لَيْسَ شَرْطِيًّا:

- (١) مَنْ يُحَاوَلُ كَثِيرًا يَصِلُ إِلَى هَدْفِهِ!
 (٣) مَنْ نَصَرَ اللَّهُ يَنْصُرْهُ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَهُ!

٢٠- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ جَوَابِ الشَّرْطِ:

- (١) مَنْ فَكَّرَ قَبْلَ الْكَلَامِ سَلِمَ مِنَ الْخَطَأِ (فَكَرَ)!
 (٣) مَنْ قَرَأَ دَرُوسَهُ جَيِّدًا وَ نَجَحَ فِي الْإِمْتِحَانِ (نَجَحَ)!

- (٢) مصدر (حروفه الأصلية: ن ج ا ح) - مفرد مذكر/ مفعول
 (٤) اسم - مصدر (حروفه الأصلية: ن ج ح)/ مفعول

- (٢) مَا يُعْطَوْنَهُ لِلْمَوْظُفِّينَ وَ الْعَمَالِ مُقَابِلَ عَمَلِهِمْ: الأجر
 (٤) مَا نَعْرِفُ بِهِ الْحَقَّ مِنَ الْبَاطِلِ: الفرقان

- (٢) مَنْ كَثُرَ ذَنْبُهُ بَكَى فِي الْآخِرَةِ وَ مِنْ قَلَّ إِثْمُهُ ضَحِكَ!
 (٤) لَا خَيْرَ فِي صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ وَ إِنْ كَانَ حَمِيمًا!

- (٢) مَنْ اسْتَمَعَ إِلَى كَلَامِ الْأُسْتَاذِ لَمْ يَرْسُبْ فِي الْإِمْتِحَانِ!
 (٤) مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ!

- (٢) وَ مَا تُتَفَقَّهُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ!
 (٤) مَا سَخِرَ سَعِيدٌ مِنَ الَّذِينَ كَانُوا جَنَبَهُ!

- (٢) يَذْهَبُ جِيرَانُنَا إِلَى مَتَجَرٍّ كَبِيرٍ لِشِرَاءِ الْمَلَابِسِ!
 (٤) مَنْ بَعَثْنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ!

- (٢) الْكَسْبُ مِنَ الْحَلَالِ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ!
 (٤) وَ مَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمَهُ اللَّهُ!

- (٢) مَنْ صَبَرَ حَصَلَ عَلَى النَّجَاحِ فِي حَيَاتِهِ!
 (٤) مَنْ سَأَلَ الْمَعْلَمَ وَ اسْتَمَعَ إِلَى جَوَابِهِ بِدَقَّةٍ!

- (٢) وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ (يَتَوَكَّلْ)!
 (٤) مَا تَرَزَّعَ فِي الدُّنْيَا تَحْصُدُ فِي الْآخِرَةِ (تَحْصُدُ)!